

11 травня
2023

КОНЦЕПТУАЛЬНІ,
МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ,
ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА | 01601 Україна, м. Київ, вул. Пирогова, 9

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ННІ «Інститут філософії та освітньої політики»
Кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики**

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«КОНЦЕПТУАЛЬНІ, МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ, ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ТА ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ»**

11 травня 2023 року

Матеріали доповідей та виступів

Київ
2023

УДК 1: 37 (075.8)

ISBN – 9-789-40368-859-5

Концептуальні, методологічні та практичні проблеми соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики: матеріали доповідей та виступів учасників Міжнародної-науково практичної конференції, м. Київ, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 11 травня 2023 року. – К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 171 с.

Друкується за авторською редакцією

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN – 9-789-40368-859-5

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

© Автори, 2023

16. The Global Index. SolAbility Sustainable Intelligence. URL: <https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/the-index> (date of access: 08.05.2023).
17. World Competitiveness – IMD business school for management and leadership courses. IMD business school for management and leadership courses. URL: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/2023/> (date of access: 09.05.2023).
18. World University Rankings. Times Higher Education (THE). URL: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2023/world-ranking> (date of access: 09.05.2023)

The study provides a comparative analysis of the current level of competitiveness of Ukraine and Spain based on the world's leading rankings, in particular, the International Monetary Fund, the Global Competitiveness Ranking, the Sustainable Competitiveness Index, the Human Development Index, and the General Welfare Index Ranking. On the basis of education rankings (Times Higher Education, QS World University Rankings), the author formulates conclusions about the feasibility of implementing the Spanish experience in the Ukrainian higher education system, in particular in civic education, since the countries have similar challenges in the formation of civic position and national identity.

УДК 1: 37.013.73

Отрешко В.С.
доктор філософських наук
професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА РЕВОЛЮЦІЯ ТА АКАДЕМІЧНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Актуальність теми академічної соціальної відповідальності в українських університетах у контексті війни є бездискусійною. Війна між Україною та Росією не лише внесла руйнівний вплив на соціально-економічний стан країни, але і суттєво скомплікувала функціонування

освітніх установ. У таких умовах, роль викладачів трансцендує звичайні академічні обов'язки і набуває соціальної та моральної глибини. Вони стають не просто передавачами знань, а людьми, які формують свідомість молодого покоління, готуючи його до життя в умовах геополітичної напруги та відповідального громадянства.

Особлива актуальність теми полягає також в тому, що вища освіта є однією з ключових платформ для соціального діалогу і критичного мислення. Викладачі мають можливість впливати на формування громадської позиції студентів, їхнє ставлення до війни, патріотизму, демократії та прав людини. У контексті війни, академічна соціальна відповідальність стає не лише професійним обов'язком, але й моральним імперативом, що вимагає осмисленої позиції і активних дій.

Мета дослідження полягає у глибокому аналізі та осмисленні ролі академічної соціальної відповідальності викладачів вищих навчальних закладів України в умовах воєнного конфлікту. Специфіка воєнного стану в країні робить актуальним питання не лише професійної, але і соціальної, етичної та громадянської відповідальності освітніх працівників. Дослідження має на меті визначити, як викладачі розуміють свою роль у соціальних процесах, які відбуваються на тлі війни, та які методи і підходи вони використовують для реалізації цієї відповідальності.

Ще однією важливою метою є виявлення потенціалу вищої освіти як інструменту соціального змінювання та реконструкції в умовах постконфліктної реалізації. Через аналіз практик та поглядів викладачів, дослідження спрямоване на визначення оптимальних стратегій та методів, які б допомогли вищим навчальним закладам ефективно відповідати на соціальні виклики, породжені війною, та активно учувати у процесах національного відновлення та розвитку.

Робота, яка досліджує академічну соціальну відповідальність в умовах війни, має особливе значення в епоху інформаційної революції з кількох причин.

По-перше, інформаційна революція вимагає нових підходів до освіти та сприйняття інформації. Вона перетворює звичайні медіа і соціальні платформи у потужні інструменти впливу та маніпуляції суспільними думками. В цьому контексті, розуміння академічної соціальної відповідальності для викладачів стає важливим інструментом для формування інформаційної грамотності та критичного мислення серед студентів.

По-друге, в епоху інформаційної революції інформація швидко поширюється і має великий вплив на суспільні процеси. Викладачі вищих навчальних закладів мають можливість стати інформаційними лідерами та об'єднати зусилля для протидії дезінформації та пропаганді.

Їхні знання і вплив можуть вплинути на формування об'єктивних та критичних поглядів на події в умовах війни.

По-третє, в епоху інформаційної революції, коли доступ до інформації став більш широким і демократичним, українські викладачі можуть впливати на міжнародну спільноту та залучати увагу до ситуації в Україні через соціальні мережі, академічні публікації та міжнародні контакти. Це може допомогти вплинути на рішення та підтримку з боку міжнародного співтовариства щодо подолання військового конфлікту та відновлення України.

В інформаційній епохі, розуміння та практична реалізація академічної соціальної відповідальності вищих навчальних закладів стає необхідністю для формування громадян, здатних аналізувати, розуміти та критично оцінювати інформацію, а також для активної участі у вирішенні складних соціальних та політичних питань. У цьому контексті, дослідження академічної соціальної відповідальності українських викладачів набуває великого значення як для самого освітнього процесу, так і для впливу на суспільні процеси в умовах війни та інформаційного впливу.

Отже, робота, яка досліджує академічну соціальну відповідальність в умовах війни, набуває особливого значення в епоху інформаційної революції, оскільки вона сприяє формуванню грамотного та критичного підходу до інформації, а також допомагає викладачам відігравати активну роль у формуванні образу суспільства та боротьбі з дезінформацією.

Джерела:

1. Авксентьева О. І. Мистецькі технології навчання французької мови. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. Психолого-педагогічні науки. Ніжин, 2005. № 5. С. 43–45.
2. Ліпкан В. А., Максименко Ю. Є., Желіховський В. М. *Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції*. К.: КНТ. 2006. 270 с.
3. Svyrydenko D., Nesterova M., Dielini M. Changes in social cohesion in the university community in the context of crisis phenomena in society. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2022. Т. 8. №. 3. pp. 185-196.
4. Tan C. A signature pedagogy for initial teacher education in Singapore. *The New Educator*. 2019. Т. 15. №. 3. pp. 226-245.
5. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of

personnel training and unemployment. *Scientific Bulletin of National Mining University*, 2019, Issue 5, pp. 149-154.

УДК 1: 37.013.73

Теренищій С.О.

*доктор філософських наук, професор
професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики
Український державний університеті
імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Заблоцький В.П.

*доктор філософських наук, професор
професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики
Український державний університеті
імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ В КОНТЕКСТІ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Стаття розглядає взаємозв'язок між медіаграмотністю та критичним мисленням в контексті сучасних умов, включаючи гібридну війну в Україні. Основний акцент зроблено на необхідності розвитку цих компетенцій як фундаментальних елементів громадянської освіти. Дослідження вказує на важливість цих навичок для оцінки та виробництва інформації, а також для відстоювання фундаментальних демократичних цінностей.

Ключові слова: *медіаграмотність, критичне мислення, війна, громадянська компетентність, дезінформація, суверенітет, демократичні цінності.*

В сучасному світі, де інформаційний простір переповнений різноманітними джерелами та типами інформації, медіаграмотність стає ключовою компетенцією для кожного громадянина. Важливість цього набору знань та навичок зростає ще більше в контексті політичних та соціальних викликів, включаючи війну, яку веде Україна. Питання медіаграмотності тісно переплетене з концепцією критичного мислення, яке виступає фундаментальним інструментом для аналізу, оцінки та створення інформації. В даній роботі ми спробуємо дослідити, як